

тижневика “Слово Просвіти” *Любові Голоти*, визначення теперішнього стану української культури як “культурного лиха” лише загострює проблему, але не дає розв’язань. Треба змінити акценти. “Маємо говорити про українську культуру як зону національного опору, і ця ідея має об’єднати й письменників, і ЗМІ, і всіх людей культури”.

Хоч сучасна культура культивує багато другорядного й маловартісного з мистецького погляду, але поряд із літературою антиестетики в Україні існує й література, опроявлена через національне творення, національну філософію — це, зокрема, нові книжки *Любові Голоти* “Епізодична пам’ять” і *Марії Матіос* “Майже ніколи не навпаки”. Маємо також повернутися до перепрочитання письменників доби “Розстріляного Відродження” та “шістдесятництва”, натомість в Україні вони не перепрочитані і світ про них не знає. На цьому наголосив редактор відділу критики журналу “Всесвіт”, автор книжки “Код майбутнього”, що вийшла коштом гранту Президента України, *Дмитро Дроздовський*. В Україні також немає потрібного школі й навчальним закладам видання про творчість *Василя Стуса* — і Міністерство освіти та Мінкультури цим не опікуються, зауважив він.

Як зазначив лауреат Національної премії ім. Т.Шевченка, письменник, редактор часопису “Київська Русь” *Дмитро Стус*, із сьогоденної ситуації в галузі культури треба виходити системно й починати передовсім із сільських і районних бібліотек, відновлення книгарень у районних центрах: “Маємо починати з якоїсь мінімальної інфраструктури, щоб на виконання дуже гарних державних законів і декларацій дати людям доступ до національної культури”. І тут потрібне серйозне державне фінансування, оскільки твори “шістдесятників”, представників “Розстріляного Відродження” видавалися в 90-х рр. настільки мізерними накладками, що просто не дійшли до районних і сільських бібліотек. Та ж ситуація і з класиками української літератури, розвиток культури без видань яких неможливий, зокрема *П.Куліша*, *О.Довженка* (якщо щось і видається, то похапцем, передруковуються старі тексти, без поновлення купюр, без наукового коментаря).

На прес-конференції також мали слово літературознавець *Д.Льницький* (м. Львів), журналіст *Ж.Безп’ячук*, поетеса і журналіст *Н.Гнатюк*, перекладач *Д.Чистяк*, студент НаУКМА *Н.Назаров*.

На переконання учасників дискусії, Україна має вершинні здобутки в літературі, однак їх потрібно просувати, аби вони прозвучали у світі, зокрема фінансувати їхні переклади англійською. Необхідно виробити й відпрацювати механізми розвитку й захисту української культури. Натомість виглядає, що держава поки що не зацікавлена в розвитку української культури через формування цілісних стратегій фінансування, створення фондів, допомоги у проектах, сьогодні конче потрібних для того, щоб Україна утвердилася як нація, як велика культура.

Дмитро Дроздовський

НАУКОВИЙ СЕМІНАР “ВАСИЛЬ СТУС – ПЕРЕКЛАДАЧ”

29 січня ц. р. на кафедрі літератури та іноземних мов Національного університету “Києво-Могилянська академія” в рамках щорічних “Днів науки в НаУКМА” відбувся науковий семінар “Василь Стус — перекладач”. Попри широке зацікавлення творчістю поета, проблема перекладів Стуса досі лишається мало дослідженою, як, зрештою, й історія художнього перекладу в Україні в цілому. Про це говорив *В.Радчук*, який у своїй доповіді окреслив загальні питання перекладацької діяльності *Василя Стуса*. Окремі переклади поета з російської, німецької, англійської та івриту доповідачі розглянули в контексті оригінальної творчості Стуса та в компаративному аспекті. Зокрема, *Л.Кисельова* звернула увагу на імпліцитні коди Срібної доби у Стусовому перекладі вірша *Марини Цветаєвої* та палімпсестну природу самого перекладу. *Р.Веретельник* простежив зміну акцентів у перекладі *Кіплінгової* поезії “If”, пов’язану зі світоглядними орієнтирами, та порівняв переклад *Василя Стуса* з іншими українськими перекладами цього вірша. Проблему “Стус і Рільке” порушила у своїй доповіді *О.Калашник*, яка не обмежилася перекладами, а проаналізувала спорідненість поетологічних настанов двох авторів. Інший переклад з німецької — “Фугу смерті” *Пауля Целана* — обрала для дослідження *О.Межевікіна*, простеживши образні кореляції між оригінальним і перекладним текстами. Доповідь *М.Єгорченко* була присвячена єдиному в доробку Стуса перекладові з івриту — віршу “Мої мерці” *Рахель*, що співзвучний його власній поезії. У дискусії взяли участь відомий громадський і культурний діяч *Є.Сверстюк*, який поділився спогадами про перекладацькі зацікавлення *Василя Стуса*, дослідниця спадщини поета *О.Дворко* та перекладач німецької поезії, зокрема *Пауля Целана*, *М.Білорусець*. Виголошені на науковому семінарі “Василь Стус — перекладач” доповіді будуть опубліковані.

Наталія Якубчак